

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Kr. 14 /89/

1954 m. gegužės mėn. 26 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

MOTINOS DIENOS IR SPAUDOS ATGAVIMO MINĖJIMAI

Augsburgo Apylinkėje

Augsburgo lietuviai Motinos Dieną minėjo kartu su lietuviškos spaudos atgavimo sukaktimi gegužės 9 d. Minėjimas pradėtas Kriegshaberio bažnyčioje pamaldomis, kun. A. Bungos atnašautomis šv. Mišiomis ir tai dienai pritaikintu pamokslu. Meninė dalis atlikta 18 val. Kaiserlindės svetainės salėje, išpuoštoje dekoratyviniais medžiais ir gyvomis gėlėmis.

Nors ir negausus čia lietuvių skaičius, bet į minėjimą jų daug atsilankė. Svečių tarpe buvo estų ir lenkų komitetų pirmininkai. Dipl. teis. J. Kairys turiningoje paskaitoje nušvietė spaudos uždraudimo priežastis ir atkaklų lietuvių priešinimasi rusams. Jis iškėlė vysk. Valančiaus, suorganizavusio užsienyje spaustuve ir knygnešių tinklą, nuopelnus ir jo atsparumą rusifikacijai.

Primines lietuvių kalbos vertę, susidomėjimą ja svetimųjų, tarp kitko ir Heidelberge šiandien leidžiamą lietuvių kalbos žodyną, prelegentas apgailėstavo, kad šią brangią lietuvių tautai sukaktį trentyje negalime taip iškilmingai paminėti, kaip ją būtumėm minėję Lietuvoje.

Po paskaitos vietos mėgėjų būrelis suvaidino Gr. Balsytės

dviejų veiksmy veizdėlių "Tai buvo anuomet". Jis nukėlė žiūrovus į anuos spaudos draudimo laikus, kada ūkininko šeimoje močiutė prie ratelio, lopšį supdama, mokė iš lietuviško elementoriaus vaikušius skaityti, kada žandarai darė kratas ir areštus ir kada pagaliau lietuviams gražino spaudą. Vaidinimo metu ne vienam žiūrovui tėvynės kančių prisiminimas iššaukė ašaras.

Vaidinant svetainėje, dviems "žandarams" teko eiti į sceną koridoriui. Čia juos pastetėjo keli svetainėje buvę iš rusų belaisvės grįžę vokiečiai, paskaitė juos už tikrus savo nesenos praeities priešus ir panoro "atsiskaityti". Tik po pakartotino paaiškinimo, kad jie nėra tikri žandarai, o tik rusų žandarus vaidina scenoje, vokiečių įkavėtis atslūgo ir buvo išvengta didesnio demalono.

Vargo mokyklos mokinys A. Vasiliauskas padeklamavo J. Balsio eilėraštį "Spaudos draudimo laikai".

Motinos Dienai žodį tarė valdybos pirmininkas J. Balsys, vaizdžiai nupasakodamas lietuvių motinos kančių kelią, analizuodamas spaudos draudimo ir dabarties laikus bei prisimindamas tėvynėje likusią lietuvių motiną. Jis pabrėžė, kad spaudos draudimo laikais motina išlaikė kalbą, gryną lietuvišką žodį, kuris virto kūnu - Nepriklausomos Lietuvos atstatymu. Baigdamas, prelegentas kvietė tremtyje esančias motinas sekti pavyzdžiu ir sentis jėgų iš anų motinų, kad jų vaikai nunaukėtų svetimoje nutautimo jūroje.

Gr. Balsytė padeklamavo savo eilėraštį "Tau, mama". Po deklamacijos, dvi tautiniais drabužiais apsitačiusios lietuviškos, seniausios motinos įteikė gyvą žydinčią gėlę ir dovanėlę, o visoms motinoms prisegė po žydinčių gėlių puokštę, perrištą tautine vėliavėle. Protarpiais Gr. Balsytė skambino pianinu, o po minėjimo, baigto Tautos Himnu, programos pranešėjas Vytautas Balsys pakvietė dalyvius lietuviškam pobūviui. Pobūvyje sudainuotos kelios liaudies dainos ir dabartiniam valdybos p-kui, už pasidarbavimą ruošiant minėjiną, ilgiausių metų.

Geesthachto-Spekenbergo Apylinkėje

50 metų sukakties nuo lietuvių spaudos draudimo panaikinimo minėjimas įvyko gegužės mėn. 9 d., 16 val. Ypatingai gausiai susirinkusiems gyventojams apylinkės valdybos pirmininkas J. Drungilas laikė paskaitą. Joje nušvietė Lietuvos ir jos spaudos būklę praeityje, spaudos uždraudimą ir jos spausdinimą užsienyje, slapta gabenimą per sienę ir platinimą Lietuvoje. Ryškiai pavaizduotas skirtumas tarp dabartinės lietuviškos spaudos pavergtoje tėvynėje ir tarp geležinės uždangos, laisvame pasaulyje. Paskaitą užbaigė L. Inčiūros eilėraščiu "Tėviškė".

Po to pirmininkas ragino gyventojus daugiau skaityti ir užsakyti lietuviškų laikraščių, knygų. Nors ir iš šalpos gyvenant, materialiniam varge, negalima pamiršti ir lietuviško dvasios peno. Šios knygos klūbo nariais užsirašė 7 asmenys. Pagal išgales nutarta padidinti turimą knygynėlių knygomis ir laikraščiais. Tarp kitko, nutarta autobusų daryti ekskursiją su vaikais ir suaugusiais į Emburgo zoologijos sodą. Į metus vienas kitas artimesnis subviltas, padaryta bendra išskyla, daugiau suartina išsisklaidžiusius bendruomenės narius.

Pirmininkui iškėlus naujo komiteto rinkimo reikalą, susirinkimas pareiškė pagėlavimą, kad jis ir toliau bendruomenei vadovautų. Tada šis reikalas buvo pastatytas balsavimui. Vienbalsiai iš-

rinkta - palikta senoji apylinkės valdyba: Pirmininkas - Juozas Prungilas, išdininkas - Adomas Midveris, sekretorius - Jonas Šilingas.

Susirinkimas užbaigtas Tautos Himnu.

Hamburg-Altona Apylinkėje

Motinos Dienai paminėti gegužės 9 d. visi Hamburgo lietuviai susirinko Daimler Strass'ės pabaltiečių stovykloje.

Kun. kap. V. Šarka stovyklos salėje atlaikė iškilmingas pamaldas. Patį minėjimą atidarė valdybos pirmininkas Z. Duseika, prašydamas gerbti gyvas ir mirusias motinas ne tik dabar, bet ir visuomet. Teisininkas Stoncelis savo trumpame žodyje pabrėžė, kad ir šių laikų lietuvė motina nenustos tikėti į savo ir visos tautos šviesesnė ateitį.

Vida Pasekelytė pasveikino motinas eilėraščiu "Ant tavo kelių, motinėle", o V. Gurinskaitė, pasipuošusi tautiniais rūbais, teikė joms puokštę pavasario gėlių. P. Pasekėlis gyvą deklamaciją atpasakojo motinos didžią meilę ir didelius skausmus, aukojamas savo vaikui. Viešąją minėjimo dalį užbaigė kun. kap. V. Šarka, prašydamas motinas dažniau pažvelgti į "Vargo Mokyklos" paveikslą, kur lietuvė motina moko savo vaiką skaityti iš elementoriaus ir poterių iš katekizmo. Tegu kiekviena lietuvė motina tremtyje gimdo, auginą, auklėja ir ruošia savo vaikus Dievo tarnybai, Lietuvos garbei, savo ir visų kilniųjų žmonių pasididžiavimui.

Po to, semū lietuvišku papročiu, sudainuotos liaudies dainos, o protarpiais naujas bendruomenės narys, iš Amerikos grįžęs baigti studijas ir įgyti daktaro laipsnį, stud. Vaičiulėnas, papasakojo įdomių nuotrų iš lietuvių gyvenimo JAV-se. Naują Hamburgo lietuviškos apylinkės narį visi lietuviai priėmė išskėstomis rankomis.

Lebenstedto Apylinkėje

Kasyklų, bokštų ir fabrių čiukurų pavėsiuose gyvena čia dar apie 700 buvusių Lietuvos piliečių. Lietuviškai bendruomenei priklauso tik apie 200 asmenų. BALF'o gi parama nesivaržo naudotis net antra tiek.

Lebenstedte daugumas mūsų tautiečių turi sunkų paprasto darbininko darbą. Kai kurie neblogai uždirba ir jau spėjo geriau įsikurti už kitus. Visi gyvena darbininkų kolonijose ir stengiasi galimai arčiau vieni kitų apsigyventi. Tarpusavy sugyvena gerai ir su svetimaisiais nesipyksta. Pastebėtina, kad čia yra tikras žmonių mišinys. Tai pabėgėliai ir repatrijantai net iš 25 tautų. Kai kurie jų net visiškai nemoka vokiškai, bet jie dedasi didesniais vokiečiais už tikruosius. Jie visur prasikiša su savo "Volksdeutsch"

Lietuviai, išskyrus porą išsigimėlių, yra švarūs, darbštūs, tvarkingi, taikūs, kultūringi, religingi, o svarbesniais momentais net gana vieningi. Štai didesnių švenčių proga dauguma lietuvių su savo jauniausiomis atžalomis-vaikais susirenka bendriems pobūvims, kurių metu rimtai pasirodo su atitinkama programa.

Paskutinis toks gražus ir malonus susirinkimas buvo gegužės mėn. pradžioje, Motinos Dienos proga.

Motinos Dienos šventė sutraukė visus sąmoningus lietuvius į bendrą iškilmes, kurios prasidėjo bažnyčioje pamaldomis už visas

mūsų gyvas, mirusias bei žuvusias motinas.

Po pietų gi buvo surengta vienoje miesto restorano salėje apylinkė Lietuvės Motinos garbei akademija, kurią pradėjo vietos lietuvių choras giesme "O Dieve, Šventas ir Teisingas!". Vėliau apylinkės pirmininkas K. Maciliūnas pakvietė į garbės prezidiumą seniausias mūsų motinas: Naujokiene, Dr. Šiliniene, Šmaniene, Ginteriene ir Bernšmaniene ir tarė tai progai pritaikytą žodį. Paskui sveikino motinas kun. V. Šarka, vietos vargo mokyklos mokiniai: V. Bobkaitis, L. Drinkmonaitė, Berentaitė, Sležytė, G. Jaruškevičiūtė, Lalikaitė, Liorencaitė, Liurencas bei kiti dideli ir maži. Jie visi pasakė labai daug gražių, jautrių, kartais labai gaudžių ar maloniai linksmų eilėraščių. Programą labai jaukiai įvairino vietos lietuvių choras, sekmingai vadovaujamas P. Vitlyto. Jis žaviai padainavo: Lietuva brangi, O atsimenu namelį, Leiskit į Tėvynę, Wenn ich den Wanderer frage, Tykiai, tykiai, Kur giria žaliuoja.

Kiekviena motina dar atskirai buvo pagerbta ir apdovanota kalėmis, jautriu padėkos žodeliu, o garbės prezidiumas dar ir šokoladu. Visų motinų vardu padėkos žodį tarė Dr. A. Šiliniene, pareikšdama, kad lietuvė motina tremtyje, nepaisydama įvairių kliūčių, stengsis tarnauti Dievui ir garbingai pasitarnauti Lietuvai.

Po oficialios dalies prasidėjo šeimyninis pobūvis. Jo metu visi mūsų vaikučiai pasidžiaugė gražiomis ir gausiomis BALF'o, Krašto Valdybos ir Vargų Mokyklų Fondo dovanomis, kurios buvo savo laiku skirtos Velykų stalo pagerinimui. Ta proga mūsų mažieji vėl nemaža padėklamavo gražių eilėraščių, o suaugusieji sutartinai padainavo lietuviškų liaudies dainų. Visi lietuviai buvo laimingi suėję pagerbti savo Motinų. Sunku jiems buvo po tokių gražių išgyvenimų skirstytis į namus.

Vakare vietos lietuviškasis jaunimas dar kartą susirinko į tą pačią salę pašokti. Šokančių pasižiūrėti atėjo motinos, močiutės ir artimieji. Senimas, gurkšnodamas alutį ar Coca-colą, prisiminė gražius jaunystės laikus Lietuvoje ir uoliai nagrinėjo dartinio mūsų jaunimo ateitį tremtyje.

Lebenstedto lietuviai, džiaugdamiės pasisekusiu Motinos Dienos minėjimu, nutarė per Sekmines padaryti bendrą visų lietuvių iškylą į artimiausią mišką.

Prie šio minėjimo surengimo labiausiai savo darbu prisidėjo: L. Maciliūnas, P. Vitlybas - chorvedys, Rupkalvys, Bobkaitis, Šliažai, Lalykas, Šiugždai, visas choras ir kiti kilnūs ir sąmoningi lietuviai.

Neustadto /Holst. / Apylinkėje

Daug gyvumo į šios stovyklos ramų gyvenimą atnešė Motinos diena. Jau nuo pat ryto visos lietuviškos moterys tvarkėsi, gražinosi, puošė savo valgius, tvarkė užkandžius, kuriuos turėjo atsinešti į stovyklos salę. Vyrai gi neatsiliko pasirėngimuose nuo savo žmonių. Jie išvalė ir jaukiai papuošė stovyklos salę ir pasirūpino iš anksto reikalinga tvarka. Į minėjamą sugužėjo visa lietuviškoji kolonija. Atidarymo turiningą kalbą pasakė J. Grunovas, visų tautinių grupių prie vokiečių valdžios pirmininkas. Savo nuoširdžiaus žodyje iškėlė Motinos reikšmę šeimos ir tautiniame lietuvių gyvenime. Jį pasekė eilėrašciais ir gražiai išmoktomis dainomis vargo mokyklos mokiniai, kurie, vadovaujami mokytojo J. Pareigio, ne vienai motinai išspaudė nejučiomis ašarą. Visa tai vyko prie gražiai lietuviškai papuoštų stalų, už kurių sėdėjo visi mūsų lietu-

viškos šeimos nariai. Pasibaigus pirmajai daliai buvo pakeltas pirmas stiklas už visas mūsų gyvas motinas. Prie stalo buvo nuoširdžiai pasidžiaugta gražiu lietuvišku sugyvenimu ir prisiminta tie tremties laikai, kada Neustadte buvo labai daug lietuvių, kurie buvo pajėgūs rengti labai gražius minėjimus, į kuriuos atsilankę gausūs svečiai negalėdavo atsisitebėti lietuvių sugebėjimu garinti valgius, paruošti meninę dalį, parodyti nuoširdumą ir užburti savo liaudies daina.

Prie stalo sveikino visas motinas kapelionas, linkėdamas joms ne tik geros sveikatos; tyro džiaugsmo, tikros laimės ir drąsos nepalankiose tremties sąlygose išauginti Dievui, Tėvynei ir artimui sveikus kūnus bei dvasias sūnus ir dukras.

Visi susirinkę buvo ne tik vienos lietuviškos šeimos nariai, bet jie buvo vieningi savo galvoje ir siekimuose. Nuotaika buvo puiki. Lietuviška daina skambėjo gariai ir harmoningai. Mūsų tautinių šokių melodijos, Kleinaičio armonika pagrotos, sukėlė visus art kojų ir visi su didžiausiu užsidegimu šoko. Visi buvo laimingai prisiminę Lietuvą, pagyvenę jos praeitimi. Tą gražų ir visiems labai malonų įvykį įamžino specialiai iškvieistas fotografas.

Kad viskas puikiai pavyko pagerbti, atšvesti, paminėti, tai nepelnas Neustadt'o lietuvių moterų: Ruterbergienės, Grunovienės, Šalauškienės, Petkevičienės, Kaufmanienės ir kitų labiau pasiaukusių bendriems reikalams.

Stuttgarto Apylinkėje

Gegužės 2 dieną Stuttgarto Apylinkės lietuviai šventė Motinos dieną. Kartu buvo paminėta ir spaudos atgavimo 50 m. sukaktis. Minėjimas pradėtas tuoj po pamaldų, kurios buvo surengtos katalikams ir evangelikams. Į garbės prezidiumą pakviestos šios ponios: Petro Alė Andziulienė, Agota Bikmerienė, Marija Milerienė, Emilija Šneidersaitienė ir Marta Gedgaudienė. Motinas sveikino Vokietijos Kr. V-bos Pirmininkas, Pr. Zundė /raštu/, moterų klubo pirmininkė M. Gedgaudienė ir Stuttgarto Apyl. pirmininkas M. Jauniškis.

Pagrindinį pranešimą padarė LIT atstovas p. Jakš-Tyris. Dienai pritaikintas kalbas pasakė kun. Alf. Butkus, kun. J. Stanaitis ir Apyl. vietimo vadovas A. Šukys. Šventės proga vyriausioms amžiumi motinoms buvo įteiktos kuklios BALF'o ir PLB Vok. Kr. V-bos dovanėlės. Stuttgarto Apyl. Valdyba ta proga neturtingų, bet gausių šeimų motinas apdovanojo knygomis: Tautinis Auklėjimas Šeimoje.

Po oficialaus minėjimo, visoms minėjime dalyvavusioms motinoms ir vaikams buvo surengtos kuklios vaišės.

Meninėje dalyje, pirmą kartą Stuttgarto apyl., pasirodė jauniukai ir vargo m-los tautinių šokių grupės tautiniais drabužiais. Varg m-los ir kiti apyl. vaikai padeklamavo dienai pritaikintų eilėraščių. Šeškaitė, Repšienė ir Krasnauskienė padainavo liaudies dainą: Tu mano motinėle.

Minėjimo dalyviams tautiniai šokiai taip patiko, kad juos šokiškai gavo pakartoti. Suvažiavę buvo apie 200 Stuttgarto ir net kaimyninių apylinkių lietuviai.

Minėjimas buvo surengtas apyl. v-bos ir Moterų Klubo sutartiniu darbu. Ypatingai daug darbo ir širdies įdėjo klubo narės: Prosinskienė, Lėmanienė, Vyšniauskienė, Repšienė, Lipšytė, Šeškaitė, Krasnauskienė ir kitos.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Gimnazija tautinių drabužių šventėje Stuttgarte

Gegužės 15, 16 d. d. Stuttgarte įvyko visos Vokietijos tautinių drabužių šventė. Šventėje dalyvavo Prancūzijos, Šveicarijos, Italijos, Austrijos, Olandijos ir kt. taut. drabužių grupės. Lietuvių Vasario 16-sios gimnazija buvo vienintelė atstovė iš pavergtųjų tautų tarpo. 138 atskirų grupių eisenoje ji žygiavo tarp vokiečių pabėgėlių iš Silezijos ir Vengrijos. Mūsų moksleiviai nešė tautinę vėliavą ir kartas nuo karto dainavo lietuviškas dainas arba žygiavo su įvairiais perpinimais trijų eilių kolonoje. Labai malonu buvo dar kartą įsitikinti mūsų taut. drabužio originalumu bei skoningu, estetiškumu. Toj 4000 su viršum minioj neradome nė vieno drabužio bent kiek panašaus į mūsų. Todėl mūsų, kad ir nedidelė grupelė, atkreipdavo visų dėmesį ir visi įdomavosi bei norėjo savo ranka paliesti mūsų auksus ir juostas. O kiek reporterių, foto-mėgėjų bei korespondentų fotografavo mūsų jaunimą, sunku būtų įsivaizduoti!

Tačiau dar malonesnis reiškinys visai mūsų tautai turėtų būti tas nepaprastai didelis prielankumas, užuojauta ir dėkingumas, kurį patyrėme iš Vokietijos žmonių, eisenos ir paskui taut. šokių metu. Rankos sviro nuo mojavimo į abi puses ir žandikauliai skaudėjo nuo šypsenio, kuriuo reikėjo atsakyti į aplodismentus bei šūksnius: "Oh, Litauer", "Schön sind sie", "saubere Leute" ir t.t. Tie šūksniai lydėjo per visą pusantros valandos eisenos kelią. O iš kai kurių akių matėsi trykstant ašaros.

Abiejų dienų popietėse ir vakarais vyko visų grupių pasirodymai /šokiai, dainos, muzika/ keliose vietose. Visai nėtikėtai teko šokėjams laimė pabaigti šventę trimis šokiais didžiausioje Killesbergo aikštėje, dalyvaujant kelių ar keliolikos tūkstančių žiūrovų miniai. Ir vėl buvome sujaudinti vokiečių tautos nuoširdumu mums bei pranešėjo įsijautimu ir supratimu mūsų tautos, mūsų gimnazijos ir mūsų drabužio. Didžiausią furoną sukėlė paskutinis, atsisveikinimo, šokis - Blezdینگelė. Mūsų merginoms mojuojant nosinaitėmis, visa tūkstantinė minia mojo atgal: suđiev! Patys vokiečiai pripažino, kad geresnio, užbaigiamojo šokio, negalėjo būti.

Todėl su dideliu pasitenkinimu, kad ir nuvargę, sėdo mūsų jau tieji šokėjai į autobusą, ir surimtėje, akordeono melodijų fone, mąstė apie savo mažos tautos didelį meninį, drabužio bei šokio lygį. Jutai, kad jie yra išdidūs, būdami lietuviais ir laimingi, kad galėjo dar kartą pademonstruoti lietuviškus liaudies lobius visos Vokietijos ir kitų kraštų atstovams.

Gimnazija jau gauna atsiliepimų, susijusių su jos šokėjų grupės Stuttgarte pasirodymu. Kaip žiūrovai vertina tą pasirodymą, matosi iš mažos Stuttgarto Jaunimo Auklėjimo vadovo Holzmeisterio pasisakymo ištraukos:

"Stuttgarto tautinių drabužių šventėje visiems ypač maloniai krito į akis Jūsų gimnazijos grupė. Viena, džiugino gražūs, skoningi tautiniai drabužiai /schöne, edle Tracht/, antra, savotiški /einzigartigen/ šokiai, taip elegantiškai ir su tokiu gracingumu atlikti. Mielai norėčiau gauti iš Jūsų žinią, ar Jūs ir kitomis progomis viešuose parengimuose šokat."

Gimnazijos šokėjų grupė Lampertheime

Lampertheimo mieste kviečiam, gimnazijos šokėjų grupė gegužės 23 d. atėjo talkon Lampertheime statomai katalikų bažnyčiai. Gimnazijos šokėjų grupė dalyvavo su dideliu pasisekimu tą dieną bažnyčios naudai suruoštame vakare, paįvairindama programą keliais lietuviškais šokiais.

Priėmimas Hemsbacho Miesto Taryboje

Hemsbacho Miesto Taryba gegužės 29 d. kviečia Vokietijos Krašto Valdybos ir Vasario 16 Gimnazijos atstovus į jiems Hemsbach miesto rengiamą priėmimą.

Hemsbacho miesto atstovai šia proga nori atčiau susipažinti su lietuviais ir pasveikinti Hemsbacho savivaldybės ribose įsikūrusią lietuvių gimnaziją per jos atstovus.

Vokiečių gimnazijos svečiai Rennhofe

Gegužės 16 d. dvidešimts Weinheimo vokiečių gimnazijos aštuntos klasės mokinių su savo klases auklėtoju, prof. dr. E. Kappel, ap-lankė Vasario 16 Gimnaziją. Juos nuoširdžiai priėmė ir pavaišino lietuvių gimnazijos VIII ir IX klasių mokiniai su vyr. gimn. mok. Š. Antanaičiu. Svečiams buvo parodytos gimnazijos patalpos, pobūvyje susipažinta tarpusavyje, o po arbatėlės, lydimi lietuvių mokinių, svečiai išvyko labai patenkinti savo įspūdžiais namo.

BALF'o Pirmininko lankymasis gimnazijoje

BALF'o pirmininkas, kan. Končius, gegužės 18 d. lankėsi gimnazijoje, norėdamas susipažinti su mokinių gyvenimu naujoje vietoje. Sveirinkusiems mokiniams padėkojo už vėlykinį sveikinimą, už malonumą jo ligos metu ir palinkėjo sėkmės naujoje vietovėje. Kanauninkas pastebėjo, kad mokiniai gražiai, sveikai atrodo.

Kanauninkui paprašius, mokiniai sudainavo "Augo girioj ažuolėlis". Po to jis apžiūrėjo gimnazijos patalpas, bendrabutį, par- tą ir išvyko į Frankfurtą.

Aukos Gimnazijos Namams

Kanados Šalpos Fondo Toronto Komitetas, vadovaujamas pirmininko V. Vaidoto, jau davęs pirmas iš lietuviškų organizacijų Gimnazijos Namams stambiausią 1.500 dolerių įnašą, toliau nenuilstamai re- zia gimnazijos pastogės įgyjimą. Šiomis dienomis gauta jo tolimes- zė auka 121,44 dolerių sumos.

Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago Apygardos vicepirmininkas ir Gimnazijos Namų vajeus vadovas, p. A. Gulbėnskas, pervežęs Gimnazijos Namams jau 1.000 dol. su viršum, dabar pervežė dar 200 dole- rių ir tuo būdu baigia siekti 1.500 dolerių įnašą.

Nenuilstama rėmėja Vokietijos lietuvių bendruomenės ir Vasario 16 Gimnazijos yra Australijoje Gabramattos lietuvių Apylinkė. Nors tenka kovoti ir su pinigų pervedimo sunkumais, ji pakartoti- nai surinko ir siunčia Gimnazijos Namams, ligonių ir senelių šal- pi žymesnes sumas. Ši kartą septyniomis perlaidomis pervedami 2 svarai, kurių pusė skiriama Vasario 16 Gimnazijos pastogei, ki- ta pusė ligoniams paremti.

Kanadoje Hamiltone įsikūręs Vasario 16 Gimnazijai Remti Komitetas pradėjo didelį vajų Gimnazijos Namams. Jau dabar yra surinkta 600 su viršum dolerių ir tikimasi sutelkti dar žymesnę sumą.

Detroite gegužės 29 d. rengiamas Gimnazijos Namų naudai vakaras jau dabar turi gražų atgarsį. Detroite ir plačioje apylinkėje paskleistoje gražioje iliustruotoje vakaro programos lietuvių visuomenėje rado didelį susidomėjimą.

Memmingeno Apylinkėje

Lietuviškas koncertas vokiečiams

Memmingenė susiorganizavęs choras "Darna", kuriam vadovauja Bronas muzikas M. Budriūnas, pasirodė jau ketetą kartų su lietuviška daina savųjų tarpe.

Gegužės 12 d. buvo surengtas viešas koncertas vokiečių pabėgėliams. Koncertas buvo gan įvairus, nes be lietuviškų dainų, tautinių šokių, buvo ir deklamacijos. Didžiulė salė taip buvo pripildyta, kad daugumas turėjo stovėti. Pirmiausia lietuvius pasveikino Dr. Leibl, referentas kultūriniam reikalams. Jis gražiai žodžiu nupiešė geografinę Lietuvos padėtį ir lietuvių tautos skaudų kelią. Po to žodį tarė kun. Ant. Bungal. Jis pabrėžė bendradarbiavimo reikalingumą ir, padėkojęs koncerto rengėjams, palinkėjo vokiečių pabėgėliams galimai greičiau sugrižti į tėvų namus.

Pirmiausiai suskambėjo St. Šimkaus "Oi, liūdnas žalias berželis." Ilgais plojimais buvo palydėta pirmoji lietuviška daina. Po to sekė J. Gudavičiaus "Kur girios žaliuoja", St. Šimkaus "Sėdžiu po langeliu", "Oi, kas sodai" ir Banaičio "Beržų šakos žemai linko". Jau iš pirmo žvilgsnio matėsi, kad vokiečiams lietuviška daina patinka, nes po kiekvienos dainos buvo nuoširdžiai plojama. Kad vokiečiai giliau įsijaustų į lietuviškos dainos turinį, buvo kiekviena daina vokiškai apibūdinama. Po to sekė Maironio, Putino, B. Sruogos vokiečių kalbą išverstų eilėraščių deklamacijos. Gražaus juoko ir ilgų plojimų susilaukė ir tautinių šokių grupė, kuri pašoko kalvelį, kepurinę, žiogelius ir lenciūgėlių. Net du kartus turėjo pristatyti publikai jaunųjų šokėjų porėlę, kuri pašoko klumpakojį. Po to seka antroji koncerto dalis. Vokiečių nustebimui suskamba "Aus der Jugendzeit" vokiškos dainos melodija. Nenuostabu, jei ši daina susilaukė ilgų plojimų. Visiška tylą užviešpatavo salė, kai choras piano pradėjo C. Sasnausko "Užmigo žemė". Šitoji daina parodė, kad muz. M. Budriūno vadovaujamas choras "Darna" sugeba ne tik paprastas liaudies daineles išpildyti, bet ir sudėtingesnes. Karoso "Stikliukėlio" daina koncertas buvo baigtas. Tai pirmas Memmingene koncertas, kurį davė vietinės lietuvių meninės pajėgos vokiečių visuomenei. Šitas koncertas taip vokiečiams patiko, kad jau kalbam apie jo pakartojimą. Muz. M. Budriūno noras, leisti lietuviškai dainai suskambėti kitataučių tarpe, yra nuoširdžiai sveikintinas. Kultūriniais pasirodymais vokiečių visuomenei mes ne tik pateisinsime savo tremtį Vokietijoje, bet drauge atskleisime jiems užkastus mūsų tautos kultūrinius turtus. Ne tik koncerte dalyvavę vokiečiai yra linkę muz. M. Budriūnui su šauniomis chorietais, bei tautinių šokių grupėi, bet ir Memmingene gyveną lietuviai su apylinkės valdyba ir Mešakyje.

Marijos Žvakė

Gegužės 13, lietuvių maldos ir susikaupimo diena, ir Memmingene buvo praleista giliame susikaupime. Daugumas lietuvių šią dieną praleido pasninke. 5 val. po pietų vaikučiai kalbėjo bendrai Rožančių

- 9 -

at Lietuvos ir pasaulio taiką. Vakare, Šv. Jono bažnyčioje, buvo iškilmingos pamaldos. Pamokslė kun. Bunga iškėlė rožančiaus maldos svarbą, primindamas, kad rožančiaus malda katalikų Bažnyčioje yra savaidinusi lemiamą vaidmenį kovoje su jos priešais. Pabaigoje rašė, jog jis ypatingai šiais Marijos Metais nuoširdžiai įsijungti į galimą maldos sąjudį už Lietuvos išlaisvinimą ir teisingą pasaulio taiką. Po pamokslė buvo iškilmingai pašventinta Marijos Žvakė, kuri per visas lietuviškas pamaldas degs prie Fatimos Marijos statulos Šv. Jono Bažnyčioje. Didelė žvakė, papuošta lietuviškomis spalvomis, turi įrašą: "Mūsų tautos Motina - gelbėk mūsų Tėvynę". Pašventinta Marijos žvakė iškilmingai procesijoje buvo nunešta prie Fatimos Marijos statulos. Po to sekė iškilmingos Šv. Mišios, kurias už Lietuvą ir pasaulio taiką atnašavo kun. Bunga. Šv. Mišių metu giedojo M. Budriūno vadovaujamas "Darnos" choras. Vargonavo p. Satiks. Po Šv. Mišių buvo pasiaukota Nekalčiausiai Marijos širdžiai. Palaiminimu su švenčiausiu buvo baigtos iškilmingos pamaldos.

"Darnos" choras

Memmingeno choras "Darna" kelis kartus savaitėje repetuoja naujas dainas ir rengiasi birželio 14 minėjimams. Memmingenas birželio 14 paminės dieną anksčiau. Birželio 14 d. choras "Darna", su muz. L. Budriūnu priešakyje, išvyksta į Bonną. Ten jie dalyvaus VLIK'o organizuojamame birželio 14 minėjime. Netolimoje ateityje norima vėl duoti vokiečių visuomenei lietuviškų dainų koncertą.

Vasaros atostogoms 13 memmingeniškių lietuvių vaikučių, kun. Ant. Bungos rūpesčiu, išvyksta į Šveicariją. Ten jie išbus apie 2 mėn. Liepos 4 d. Memmingene bus Pirmoji Komunija. Šiais metais Pirm. Komunijai ruošiami 5 vaikučiai.

ĮVAIRIOS BENDRUOMENĖS ŽINIOS

DIEBURGE 1954. V. 11 d. įvyko lietuvių katalikų kunigų Vokietijoje suvažiavimas, kuriam vadovavo Vyriausias Sielovados Tvarkytojas - Tėvas Alfonsas Bernatonis. Buvo svarstomi ir aptarti opiausi lietuvių sielovados Vokietijoje reikalai.

Hepholze veikia Vargo Mokykla. Persikėlus Vasario 16 Gimnazijai į pietų Vokietiją, buvo manyta, kad likusiųjų mažųjų auklėjimas ir mokymas smarkiai sušlubuos, nes visiems mokytojams išvykus nebuvo nei vieno žmogaus, kuris pasišvęstų jaunimo reikalams.

Bet laimei čia dar liko skautai. Skautininkė A. Gasnerienė, ne tik gera jaunimo vadovė, bet ir pavyzdinga motina, imasi organizuoti vargo mokyklą. Gaunamas ir jaukiai įrengiamas kambarys. Pamokos vyksta beveik kasdien po vieną, kartais užtrukdamos ilgiau valandos. Ją uoliai lanko 15 vaikų. Kiti ateina rečiau. Vaikai gražiai mokosi skaityti, rašyti, Lietuvos istorijos ir geografijos. Džiaugiasi tuo ne tik mokytoja Gasnerienė, bet ir visi vaikučių tėvai. Be to, vaikučiai išmoka daug gražių dainų ir šokių, kuriuos jie pademonstruoja įvairiuose minėjimuose ir parengimuose.

Gimnazijai išvykus, stovykla smarkiai aptuštėjo. Nereikšmingi nesugyvenimo reiškinėliai išnyko, visi kažkaip suarstėjo, nors kultūrinė veikla lyg ir apsnūdo. Gyvenimas dar labiau supilkėjo. Kiekvienas svečias čia labai laukiamas ir nuoširdžiai priimamas. Pasigendama lietuvių kunigo, kuris dabar stovyklą aplanko vos kartą į mėnesį. Apylinkėi vadovauja ir pagal išgalę pasišvęstęs dirba p. Čaplinskas.

- 10 -

ELMBURGAN laivu "Samoa" atplaukia iš Australijos Adelaidės lietuvių paaukotos lietuviams 5 dėžės rūbų ir batų. Jas priims, padalinęs ir Adelaidės Apylinkės Valdybai duos ataskaitą kun. V. Šarka.

ELDEHEIMO Apylinkės lietuviai nuoširdžiai džiaugiasi gauta BALFO rūbų siunta.

KSUSTADTE /Holst/ įsisteigė Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Jos valdybą sudaro A. Žalimauskienė - pirmininkė, M. Rutenbergerienė - pirmininkės pavaduotoja, Kaufmanienė - išdininkė ir M. Grunovienė bei M. Petkevičienė - narės.

Ši draugija nori ypatingą dėmesį atkreipti į mūsų ligonis, vargšus, našlaičius ir kitus nelaiminguosius mūsų tautiečius, kuriems norėtų pasitarnauti, palengvinant jų sunkią būtį.

ROTENBURGE /Hann./ sukūrė naują šeimos židinį Jurgis Šilinskas su Hildegarda/Elžbieta Strazdaite. Jaunavedžiai tuo tarpu pasilieka Vokietijoje, bet netrukus emigruos į Kanadą.

OLDESLOE apskrities ligoninėje prie operacijų asistuoja gail. sesutė A. Pakenytė. Jauna ir energinga, ji buvo nuvykusi į Lisaboną, bet po dviejų metų grįžo į Vokietiją, kur yra jos motina, jos sesuo Irena ir kur arčiau Tėvynės. Nors ji labai retai susitinka su savo tautiečiais, bet gimtosios kalbos nepamiršo ir nesivaržo prisipažinti esanti lietuvaitė.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Hamburg-Harburge mirė Stasė Stelmokienė-Lekavičiūtė, gim. 1903 m. Tauragėje. Gegužės 10 d. palaidota Fischbecko kapinėse.

Kaiserslautern'o daliniuose tragiškai žuvo lietuviai: Augustas Krišusa ir Alfonsas Vorininkas.